



Brussel, 19 december 2023
(OR. en)

16984/23

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0444(NLE)**

**ENER 714
ECOFIN 1411**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	16890/23 + COR 1
nr. Comdoc.:	16139/23
Betreft:	Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2576 wat betreft de verlenging van de geldigheidsduur ervan - Politiek akkoord - Besluit om de schriftelijke procedure te volgen voor de vaststelling

Voor de delegaties gaat hierbij de ontwerpverordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2576 wat betreft de verlenging van de geldigheidsduur ervan naar aanleiding van het politieke akkoord in de Raad TTE (Energie) van 19 december 2023.

De tekst in de bijlage moet nog worden bijgewerkt door de juristen-linguïsten.

De Raad heeft besloten om voor de vaststelling van deze verordening de schriftelijke procedure te volgen.

VERORDENING (EU) 2023/... VAN DE RAAD

van ...

**tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2576 wat betreft de verlenging van de
geldigheidsduur ervan**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 122, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EU) 2022/2576 van de Raad¹ werd vastgesteld naar aanleiding van de gasvoorzieningscrisis die werd veroorzaakt door de aanvalsoorlog van Rusland zonder aanleiding of grond, tegen Oekraïne. De Unie achtte het noodzakelijk op de crisis te reageren met tijdelijke maatregelen in een geest van solidariteit tussen de lidstaten. De verordening heeft tot doel de gevolgen voor de gasprijs te beperken door de problemen van vraag en aanbod op te lossen, leveringszekerheid in de hele Unie te waarborgen en solidariteit te bevorderen.
- (2) Verordening (EU) 2022/2576 biedt een tijdelijk rechtskader met betrekking tot een betere coördinatie van gasaankopen, maatregelen om buitensporige gasprijzen en buitensporige dagelijkse volatiliteit op de markten voor energiederivaten te voorkomen, en maatregelen in geval van een gasnoodsituatie.

¹ Verordening (EU) 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen (PB L 335 van 29.12.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2576/oj>).

- (3) De periode waarin Verordening (EU) 2022/2576 van toepassing is, liep oorspronkelijk tot en met 30 december 2023.
- (4) Overeenkomstig artikel 30 van Verordening (EU) 2022/2576 heeft de Commissie een evaluatie van die verordening uitgevoerd, waarvan zij de voornaamste bevindingen heeft samengevat in een verslag van 28 september 2023 (hierna “het verslag”). In het verslag werd geconcludeerd dat Verordening (EU) 2022/2576 een belangrijke rol heeft gespeeld bij het stabiliseren van de situatie op de gasmarkt en bij het waarborgen van een toereikende gasvoorziening binnen de Unie, en dat de verordening een belangrijk instrument is om de gasleveringszekerheid in de EU veilig te stellen.
- (5) Verordening (EU) 2022/2576 voorziet in het versneld opzetten van een dienst voor het bundelen van de vraag en gezamenlijk aankopen van gas en verplicht de lidstaten ertoe passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de onder hun jurisdictie vallende aardgasbedrijven en gasverbruikende ondernemingen deelnemen aan het door de dienstverlener georganiseerde proces voor het bundelen van de vraag als een van de mogelijke middelen om de in Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad² bedoelde vuldoelstellingen te behalen. Lidstaten en aardgasbedrijven maar ook gasverbruikende ondernemingen hebben deelgenomen aan het mechanisme voor bundeling van de vraag en gezamenlijke aankopen dat werd ingesteld op grond van Verordening (EU) 2022/2576 (“AggregateEU”) en bijgedragen aan een totale bundeling in oktober 2023 van de vraag naar gas van 44,04 miljard kubieke meter, ruim driemaal de voor bundeling van de vraag verplichte hoeveelheden. Hieruit blijkt dat “AggregateEU” bij marktdeelnemers op aanzienlijke belangstelling kon rekenen.

² Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PB L 280 van 28.10.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (6) In het verslag werd geconcludeerd dat “AggregateEU” Europese afnemers aanvullende mogelijkheden heeft geboden om gas van betrouwbare leveranciers te kopen tegen concurrerende voorwaarden en heeft gezorgd voor markttransparantie over vraag en aanbod, en daarmee heeft bijgedragen tot het verminderen van de volatiliteit van markten.
- (7) Wat de regels voor markttoezicht betreft, wordt in Verordening (EU) 2022/2576 vereist dat elk handelsplatform waarop energiegerelateerde grondstoffenderivaten worden verhandeld voor elk energiegerelateerd grondstoffenderivaat dat op het handelsplatform wordt verhandeld, een mechanisme opzet voor de beheersing van de dagelijkse volatiliteit op basis van een boven- en onderprijsgrens dat de prijzen definieert waaronder en waarboven geen orders mogen worden uitgevoerd (“mechanisme voor de beheersing van de dagelijkse volatiliteit”). In het verslag werd geconcludeerd dat de gasmarkt nog altijd gekenmerkt wordt door perioden van aanzienlijke volatiliteit en dat het mechanisme voor de beheersing van de dagelijkse volatiliteit mogelijk van pas kan komen bij het voorkomen van buitensporige prijspielen en bij het stabiliseren van de markt.
- (8) Krachtens Verordening (EU) 2022/2576 moet het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) dagelijks prijsramingen voor vloeibaar aardgas (lng) en dagelijks een lng-benchmark opstellen en publiceren op basis van lng-marktgegevens over transacties die het ACER systematisch moet verzamelen en verwerken. De lng-prijsramingen en -benchmark hebben de markt transparanter gemaakt, waardoor marktdeelnemers beter in staat zijn om lng-leveringen tegen concurrerende prijzen veilig te stellen. In het verslag werd geconcludeerd dat de lng-prijsramingen en -benchmark nuttig zijn gebleken bij het stabiliseren van de markt.

- (9) Verordening (EU) 2022/2576 bevat een aantal bepalingen inzake voorzieningszekerheid en solidariteit in geval van een gasnoodsituatie om energieselariteitsmaatregelen in een noodsituatie beter te coördineren. Hoofdstuk IV van Verordening (EU) 2022/2576 bood een tijdelijke aanvulling op Verordening (EU) 2017/1938, met name door bij afwezigheid van bilaterale overeenkomsten standaard het solidariteitsmechanisme van toepassing te laten zijn en door dat mechanisme uit te breiden naar lng en kritieke gasvolumes voor elektriciteit. Voorts voorziet Verordening (EU) 2022/2576 in tijdelijke maatregelen om het niet-essentiële verbruik van beschermde afnemers te verminderen en in waarborgen voor grensoverschrijdende stromen. In het verslag werd geconcludeerd dat de bepalingen inzake tijdelijke voorzieningszekerheid en solidariteit nuttig zijn gebleken om een gascrisis te voorkomen en te beperken, en bevorderlijk zijn voor de inspanningen om de vraag naar gas terug te dringen.
- (10) De conclusie van het verslag, namelijk dat ernstige problemen bij het waarborgen van de energievoorziening in de Unie aanhouden, geldt nog steeds. De situatie op de wereldwijde gasmarkt is nog altijd zeer krap. Gasrijzen zijn nog altijd aanzienlijk hoger dan vóór de crisis, hetgeen onvermijdelijke gevolgen heeft voor de koopkracht van Europese burgers en het concurrentievermogen van bedrijven in de Unie. Een ander aspect van de huidige situatie is de volatiliteit van de gasmarkt. Recente perioden van aanzienlijke volatiliteit in de zomer en het najaar van 2023, veroorzaakt door gebeurtenissen zoals de staking in Australische lng-installaties, of de verstoring van de Balticconnector, laten zien dat markten nog altijd kwetsbaar en gevoelig zijn voor zelfs vrij geringe vraag- en aanbodschokken. Ook de aanhoudende crisis in het Midden-Oosten vormt een aanzienlijk extra geopolitiek risico met mogelijke gevolgen voor de prijzen en de gasvoorziening. Onder deze omstandigheden kan de vrees voor schaarste op grote schaal reacties teweegbrengen, hetgeen ernstige gevolgen kan hebben voor de prijzen.

- (11) Door de fors gedaalde invoer van Russisch leidinggas in het afgelopen jaar zijn de gasleveringen aan de Unie aanzienlijk teruggelopen vergeleken met het niveau vóór de crisis. Met de huidige invoer van leidinggas zal de Unie naar verwachting circa 20 miljard kubieke meter via de Russische pijpleiding ontvangen, als deze onbetrouwbare invoer tenminste niet volledig wordt verstoord. Dit zou ongeveer 110 miljard kubieke meter minder zijn dan in 2021. Door deze afname bestaat het gevaar dat de Unie te maken krijgt met gastekorten.
- (12) De wereldwijde gasmarkten zijn momenteel zeer krap en dat zal naar verwachting nog enige tijd zo blijven. Het wereldwijde lng-aanbod is in de afgelopen twee jaar slechts mondjesmaat toegenomen vanwege beperkte uitbreidingen van de liquefactiecapaciteit, onderbrekingen bij grote uitvoerfaciliteiten en een teruglopend aanbod van voedingsgas bij lng-installaties. Nieuwe lng-liquefactiecapaciteit zal pas in de loop van 2025 in ruime mate operationeel worden. Marktevenwichten zullen derhalve naar verwachting in de nabije toekomst wankel blijven. Deze situatie heeft nadelige gevolgen voor de gasprijzen, die weliswaar lager zijn dan de piek in de zomer van 2022, maar nog altijd ruim tweemaal zo hoog zijn als vóór de crisis.
- (13) Gezien de huidige krappe marktomstandigheden kan het zijn dat de prijzen opnieuw gaan pieken door onvoorspelbare gebeurtenissen en plotselinge schokken, zoals een herstel van de vraag naar Aziatisch vloeibaar aardgas (lng), wat de beschikbaarheid van gas op de wereldwijde gasmarkt zou kunnen beperken, door een koude winter, die zou kunnen leiden tot een toename van de vraag naar gas met 30 miljard kubieke meter, en door extreme weersomstandigheden met een laag waterpeil, die de opslag van waterkrachtenergie of de productie van kernenergie nadelig kunnen beïnvloeden en kunnen leiden tot meer vraag naar gasgestookte elektriciteitsopwekking en tot nieuwe verstoringen van kritieke infrastructuren, zoals de sabotageacties tegen de Nord Stream-pijpleidingen in september 2022 en de verstoring van de Balticconnector-pijpleiding in oktober 2023, alsook tot een verslechtering van het geopolitiek klimaat en het dreigingslandschap in gasleverende regio's, bijvoorbeeld door de crisis in het Midden-Oosten.

- (14) Gezien het huidige wankel evenwicht tussen aanbod en vraag zou zelfs een beperkte verstoring van de gasvoorziening of zelfs alleen de dreiging van dergelijke verstoringen dramatische gevolgen kunnen hebben voor de gasmarkt en de economie en de burgers van de Unie ernstige en blijvende schade kunnen berokkenen.
- (15) De huidige crisis stelt de hele Unie bloot aan de risico's van energietekorten en hoge energieprijzen. De aanhoudende ernstige moeilijkheden bij de gasleveringszekerheid in de Unie, maar ook eventuele nieuwe aanvullende problemen, en het niveau van de gasprijzen kunnen nadelig uitpakken voor de economische situatie, het concurrentievermogen van de industrie en de koopkracht van burgers.
- (16) Aangezien de Unie een eengemaakte markt is, zou een gastekort in één lidstaat ernstige gevolgen hebben in alle andere lidstaten wegens een fysiek tekort aan gas, prijsvolatiliteit of een verstoring van industriële ketens als gevolg van mogelijke inperkingen van specifieke bedrijfstakken in een lidstaat. Bovendien kunnen alle lidstaten in een geest van solidariteit een rol spelen bij het verder reduceren van de risico's van energietekorten en bij het beperken van de volatiliteit van de gasprijzen.
- (17) Het verlengen van de periode waarin Verordening (EU) 2022/2576 van toepassing is vormt een uitzonderlijke en in de tijd beperkte maatregel, als respons op aanhoudende en nieuwe ernstige moeilijkheden bij de energievoorziening, die op korte termijn het risico van een crisis met zich meebrengen. De verlenging zal de volatiliteit van markten duidelijk verminderen en de solidariteit ten goede komen.

- (18) Er moet dringend actie worden ondernomen. Het niet verlengen van de geldigheidsduur van Verordening 2022/2576, die op 30 december 2023 niet meer van toepassing zal zijn, zou mogelijk leiden tot veranderingen in de kwetsbare stabiliteit die de Unie tot dusver heeft bereikt, en ten koste gaan van het vermogen om waarschijnlijke toekomstige ontwikkelingen zoals een volledige stopzetting van de invoer van Russisch gas, op te vangen. Een verlenging van de geldigheidsduur van Verordening (EU) 2022/2576 is ook in overeenstemming met het “RepowerEU–Plan”, dat door de Commissie werd aangekondigd in haar mededeling van 18 mei 2022 en dat tot doel had om burgers en de economie van de Unie te beschermen tegen buitensporige prijzen en leveringstekorten.
- (19) De aanhoudende spanningen rechtvaardigen een verlenging van de periode waarin de bepalingen in Verordening (EU) 2022/2576 die betrekking hebben op de bundeling van de vraag en gezamenlijke aankopen, van toepassing zijn aangezien die bepalingen ertoe bijdragen dat ondernemingen in alle lidstaten gelijkere toegang hebben tot nieuwe of aanvullende gasbronnen. Ook helpen die bepalingen om betere voorwaarden te waarborgen voor ondernemingen die gas kopen via de dienstverlener, hetgeen de leveringszekerheid ten goede komt.
- (20) Een verlenging van de periode waarin de bepalingen inzake de bundeling van de vraag en gezamenlijke aankopen, van toepassing zijn, zou de solidariteit van de Unie bij de aankoop en distributie van gas versterken. In een geest van solidariteit zal het verlengen van vraagbundeling en gezamenlijke aankoop voornamelijk ondernemingen ondersteunen die vroeger uitsluitend of hoofdzakelijk gas van Russische leveranciers kochten, door die ondernemingen te helpen zich bij andere aardgasleveranciers of -producenten onder gunstige voorwaarden te bevoorraden.

- (21) Om marktdeelnemers deze winter en het komende gasvulseizoen te ondersteunen, moet de continuïteit bij de uitvoering van AggregateEU worden gewaarborgd. Dit omvat de mogelijkheid om het huidige contract met de dienstverlener te verlengen overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad³.
- (22) Met het oog op de voordelen voor verbruikers, prijsstabiliteit en continuïteit van de energievoorziening wordt een verlenging van de toepassingsperiode ook gerechtvaardigd door de bepalingen van Verordening (EU) 2022/2576 die voorzien in een mechanisme voor de beheersing van de dagelijkse volatiliteit, een lng-prijsraming en een lng-benchmark.
- (23) Gezien de hierboven genoemde aanhoudende risico's voor stabiele gasleveringen, is het ook passend om de periode waarin de bepalingen van toepassing zijn met een jaar te verlengen in geval van een gasnoodsituatie, temeer daar in het verslag wordt geconcludeerd dat die bepalingen een positief effect hebben. De waarden voor kritieke gasvolumes in bijlage I blijven van kracht totdat de verlengde geldigheidsduur van Verordening (EU) 2022/2576 eind 2024 verstrijkt.

³ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>).

- (24) De verlenging van de toepassing van Verordening (EU) 2022/2576 moet tijdelijk zijn, in werking treden op 31 december 2023 om de verdere toepassing van de desbetreffende bepalingen te waarborgen, en één jaar duren, tot en met 31 december 2024. De verlenging met één jaar is noodzakelijk en evenredig vanwege het aanhoudende karakter van de ernstige moeilijkheden bij de energievoorziening en de daaruit voortvloeiende risico's voor de prijzen en de leveringszekerheid, die naar verwachting ten minste gedurende heel 2024 zullen voortduren. Ermee rekening houdend dat de gasvolumes die in oktober 2023 via het platform voor vraagbundeling waren samengebracht al driemaal het gevraagde volume bedroegen, mag de verlenging van de toepassingsperiode van Verordening (EU) 2022/2576 geen verplichte deelname aan de vraagbundeling inhouden.
- (25) Verordening (EU) 2022/2576 moet daarom tot en met 31 december 2024 van toepassing zijn.
- (26) Daar de doelstelling van deze verordening niet voldoende door de lidstaten verwezenlijkt kan worden, maar beter door de Unie verwezenlijkt kan worden, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (27) Verordening (EU) 2022/2576 moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen van Verordening (EU) 2022/2576

Verordening (EU) 2022/2576 wordt als volgt gewijzigd:

(1) in artikel 5 wordt lid 5 vervangen door:

“5. De Commissie kan de dienstverlener verzoeken alle nodige informatie te verstrekken voor de uitvoering van de in artikel 7 vermelde taken.”;

(2) artikel 10 wordt geschrapt;

(3) in artikel 31 wordt de tweede alinea vervangen door:

“Zij is van toepassing tot en met 31 december 2024.”;

(4) bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

a) in punt a) wordt voetnoot 1 vervangen door:

“De cijfers in bijlage I, punten a) en b), zijn gebaseerd op gegevens van de wintertoereikendheidsbeoordeling uit hoofde van artikel 9 van Verordening (EU) 2019/941 door het Europees netwerk van transmissiesysteembeheerders voor elektriciteit (ENTSB-E), behalve voor Malta dat niet over aanzienlijke opslagcapaciteit beschikt en waar de elektriciteitsopwekking volledig afhankelijk is van lng-leveringen. Gezien de specifieke kenmerken van laagcalorisch gas moeten de waarden voor Nederland in deze tabel worden vermenigvuldigd met een omrekeningsfactor van 37,89 gedeeld door 35,17. Bijlage I, punt a), geeft de individuele maandelijkse volumes weer die door ENTSB-E zijn berekend voor de maanden december 2022 tot en met maart 2023; de cijfers in bijlage I, punt b), voor de maanden april 2023 tot en met december 2024 geven het gemiddelde weer van de waarden in de periode tussen december 2022 en maart 2023.”;

b) in punt b) wordt de hoofding vervangen door:

“Maximale kritieke gasvolumes voor elektriciteitsvoorzieningszekerheid uit hoofde van artikel 23 voor de periode van april 2023 tot en met december 2024 (waarden in miljoen kubieke meter)”.

Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 31 december 2023.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te ..., ...

Voor de Raad

De voorzitter
